

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2019-06-26
Besvaras senast
2019-07-10 kl. 12.00

Till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:819 Internationella surrogatarrangemang

Högsta domstolen meddelade nyligen ett beslut där man underkände svensk lag. Bakgrunden till HD:s beslut var att ett svenskt sambopar hade genomfört ett surrogatarrangemang i USA med spermier från mannen och ett donerat ägg. Enligt amerikansk rätt förklarades den svenska kvinnan vara barnets rättsliga mor. I vanliga fall erkänns konstigt nog inte sådana domar i Sverige. I stället är värdmodern som födde barnet – men som inte är genetiskt kopplad till barnet – förälder enligt svensk lag. Detta trots att värdmodern inte är vårdnadshavare enligt amerikansk rätt och inte har någon relation till barnet i verkligheten.

Högsta domstolen underkände lagen och valde att hänvisa till barnkonventionen och dess princip om barnets bästa. HD valde att frångå tidigare ordning och utan uttryckligt svenskt lagstöd låta den kvinna som de facto hade varit barnets mamma bli vårdnadshavare. Domstolen motiverade beslutet med principen om barnets bästa och barnets rätt till privatliv enligt Europakonventionen.

Nu när Högsta domstolen har underkänt svensk lag kan regeringen inte längre ducka för frågan om rättigheter för barn som är födda via internationella surrogatarrangemang. Att barnets bästa ska beaktas vid varje beslut som rör barnet är en universell princip som följer av FN:s barnkonvention.

Att barnkonventionen som bekant blir lag nästa år betyder att dess ställning inom svensk rätt stärks ytterligare. Även barnets rätt till respekt för privatliv regleras i Europakonventionen. Det innebär bland annat att barnet har rätt att få relationen till sina föräldrar och syskon rättsligt erkänd.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag fråga justitie- och migrationsminister Morgan Johansson:

Tänker regeringen lyda Högsta domstolens uppmaning om att göra om vårdnadsreglerna så att barn som föds genom internationella surrogatarrangemang får rätt till sina vårdnadshavare?

.....

Robert Hannah (L)

Överlämnas enligt uppdrag

Anna Aspegren